

YABANCI RESMİ BELGELERİN TASDİKİ MECBURİYETİNİN KALDIRILMASI SÖZLEŞMESİ (*)

Onaylamayı uygun bulma kanunu :
3028-20 Haziran 1984

RG. 16 Eylül 1984-18517

Onay Kararı : 84/8373 - 27 Temmuz 1984.

RG. 16 Eylül 1984-18517.

İşbu Sözleşmeyi imzalayan Devletler,

Yabancı resmi belgelerin diplomasi veya konsolosluk temsilciliklerince tasdiki mecburiyetinin kaldırılması isteği ile,

Bu konuda bir sözleşme yapmayı kararlaştırmışlar ve aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmışlardır :

Madde 1

İşbu Sözleşme, Âkit Devletlerden birinin ülkesinde düzenlenmiş olup da diğer bir Âkit Devlet ülkesinde kullanılacak olan resmi belgelere uygulanır.

İşbu Sözleşme'nin amaçları bakımından, aşağıdaki belgeler resmi belge sayılır :

a) Savcı, zabıt kâtibi veya adliye memuru tarafından verilmiş belgeleri de dahil olmak üzere, Devletin bir yargı organına veya mahkemesine bağlı bir makam veya görevli memur tarafından düzenlenmiş olan belgeler,

b) İdari belgeler,

c) Noter senetleri,

d) Kişilerce özel sıfatla imzalanmış belgeler üzerine konulmuş olup belgenin kaydının veya belirli bir tarihte mevcut olduğunun ve imzaların doğruluğunun resmi makam ve noterlerce tasdiki gibi resmi beyanlar.

Bununla birlikte, işbu Sözleşme:

a) Diplomasi veya konsolosluk memurları tarafından düzenlenmiş belgelerle,

b) Ticaret veya gümrük işlemleriyle

doğrudan doğruya ilgili olan idari belgelere,

Uygulanmaz.

Madde 2

Âkit Devletlerden her biri, bu Sözleşmenin uygulama alanına giren ve kendi ülkesinde kullanılacak olan belgeleri tasdik işleminden bağışık tutacaktır. Bu Sözleşmenin amaçları bakımından, tasdik işleminden, yalnız belgenin kullanıldığı ülkenin diplomasi veya konsolosluk memurları tarafından belgedeki imzanın doğruluğunun, belgeyi imzalayan kişinin hangi sıfatla imzaladığının veya gerekirse üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunun teyidi işlemi anlaşılır.

Madde 3

İmzanın doğruluğunun, belgeyi imzalayan kişinin sıfatının ve gerektiğinde, bu belge üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunun teyidi için zorunlu görülecek tek işlem 4 üncü maddede tanımlanan tasdik şerhinin belgenin verildiği Devlet yetkili makamınca bu belgeye konulmasından ibarettir.

Ancak; yukarıdaki fıkrada belirtilen işleme uyulması, gerek belgenin kullanıldığı ülkede yürürlükte bulunan yasa, yönetmelik veya uygulamalarla, gerekse iki veya daha çok Âkit Devlet arasındaki bir anlaşma ile böyle bir işlemin kaldırılmış, basitleştirilmiş hallerinde istenemez.

Madde 4

3 üncü maddenin 1 nci fıkrasında öngörülen tasdik şerhi, bizzat belgenin veya buna

* Sözleşmeye ek olarak bir Tasdik Şerhi Örneği'ne (Apostille) yer verilmiştir (R.G. 16 Eylül 1984-18517, s. 5).

eklenecek bir kağıdın üzerine konulacaktır; bu şerh işbu Sözleşmeye ekli örneğe uygun olmalıdır.

Bununla birlikte, tasdik şerhi, bunu koyan makamın resmi dilinde yazılabilir. Bu tasdik şerhinde yer alan kayıtlar ikinci bir dilde de olabilir. Ancak, tasdik şerhinin, "Apostille Convention de La Haye Du 5 Octobre 1961" başlığı Fransızca olarak belirtilmelidir.

Madde 5

Tasdik şerhi, belgede imzası bulunan veya belgeyi getiren kişinin isteği üzerine verilir.

Usulüne uygun biçimde doldurulan tasdik şerhi, imzanın doğruluğunu, belgeyi imzalayan kişinin hangi sıfatla imzaladığını ve gerektiğinde, belge üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunu teyid eder.

Tasdik şerhi üzerindeki imza, mühür veya damga her türlü doğrulama işleminden bağımsızdır.

Madde 6

Her Âkit Devlet, 3 üncü maddenin 1 nci fıkrasında öngörülen tasdik şerhini vermek üzere yetkili kılınan makamları belirleyecektir.

Her Âkit Devlet, bu görevlendirmeyi, onay veya katılma belgesini veya Sözleşmenin ülkesel kapsam bildirimini verirken Hollanda Dışişleri Bakanlığına bildirecektir.

Bu makamların görevlendirilmesinde yapılacak her değişiklikten Hollanda Dışişleri Bakanlığına ayrıca bilgi verilecektir.

Madde 7

6 ncı madde uyarınca görevlendirilen makamlardan her biri verilen tasdik şerhlerinin kaydedileceği ve aşağıdaki bilgileri içeren bir kayıt defteri veya fiş endeksi tutmak zorundadır :

a) Tasdik şerhlerinin sıra numarası ve tarihi,

b) Resmi belgeyi imzalayan kişinin adı ve ne sıfatla imzaladığı veya, imzasız olan belgeler için, mühür veya damgayı koyan makamın belirtilmesi.

Tasdik şerhini vermiş olan makam, ilgililerden herhangi birinin istemi üzerine, şerh üzerinde gösterilen bilgilerin kayıt defteri ve-

ya fiş endeksindeki kayıtlara uygun olup olmadığını incelemekle yükümlüdür.

Madde 8

İki veya daha çok Âkit Devlet arasında bir imza, mühür veya damganın tasdikini belirli formalitelere bağlı tutan hükümler içeren bir andlaşma, sözleşme veya anlaşma bulunduğu takdirde, işbu Sözleşme, ancak o hükümlerin 3. ve 4 ncü maddelerde öngörülen formalitelerden daha katı olması halinde, sözkonusu hükümlerin yerine geçer.

Madde 9

Her Âkit Devlet, işbu Sözleşmede tasdik bağımsızlığının öngördüğü hallerde kendi diplomasi veya konsolosluk memurlarınca tasdik işlemi yapılmamasını sağlamak üzere gerekli önlemleri alacaktır.

Madde 10

İşbu Sözleşme, Lahey Devletler Öze! Hukuku Konferansının 9 uncu Dönem toplantısında temsil edilen Devletler ile İrlanda, İzlanda, Liechtenstein ve Türkiye'nin imzasına açıktır.

Sözleşme onaylanacak ve onay belgeleri Hollanda Dışişleri Bakanlığına verilecektir.

Madde 11

İşbu Sözleşme, 10 ncu maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen üçüncü onay belgesinin verilmesinden sonraki altmışıncı gün yürürlüğe girecektir.

Sözleşme, daha sonra onaylayan her imzacı Devlet için, onay belgesinin verilmesinden sonraki altmışıncı gün yürürlüğe girecektir.

Madde 12

10 ncu maddede belirtilmeyen her Devlet, 11 nci maddenin 1 nci fıkrası gereğince yürürlüğe girmesinden sonra, işbu Sözleşmeye katılabilecektir. Katılma belgesi Hollanda Dışişleri Bakanlığına verilecektir.

Katılma, ancak Katılan Devlet ile bu katılmaya 15 nci maddenin (d) bendinde öngörülen bildirim alınmasından sonra altı ay içinde itirazda bulunmayan Âkit Devletler arasındaki ilişkiler bakımından geçerli olacaktır. Böyle bir itiraz Hollanda Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir.

Sözleşme, katılan Devlet ile katılmaya itiraz etmeyen Devletler arasında, bir önceki fıkrada sözü edilen altı aylık sürenin bitiminden sonraki altmışıncı gün yürürlüğe girecektir.

Madde 13

Her Devlet, imza, onay veya katılma sırasında işbu Sözleşmenin uluslararası alanda temsil ettiği toprakların tümünde veya içlerinden birinde veya birçoğunda yürürlükte olacağını beyan edebilir. Bu bildirim Sözleşmenin anılan Devlet için yürürlüğe girdiği anda geçerlik kazanacaktır.

Daha sonra bu nitelikteki her kapsam genişletme bildirimini Hollanda Dışişleri Bakanlığına verilecektir.

Kapsam genişletme bildirimini, Sözleşmeyi daha önce imzalamış ve onaylamış bir Devlet tarafından yapıldığında, Sözleşme, bu bildirimde belirtilen topraklar için 11 nci maddede uyarınca yürürlüğe girecektir. Kapsam genişletme bildirimini, Sözleşmeye katılmış bir Devlet tarafından yapıldığında, Sözleşme bu bildirimde belirtilen topraklar için 12 nci maddede hükümleri uyarınca yürürlüğe girecektir.

Madde 14

İşbu Sözleşme, 11 nci maddenin 1 nci fıkrası uyarınca yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak beş yıllık bir süre için yürürlükte kalacak ve Sözleşmeyi sonradan onaylayan veya katılan Devletler için de aynı hüküm geçerli olacaktır.

Sözleşme feshedilmedikçe her beş yılda bir kendiliğinden yenilenmiş olacaktır.

Sözleşmenin feshi, beş yıllık sürenin bitiminden en az altı ay önce, Hollanda Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir.

Fesih Sözleşmenin uygulandığı ülkelerden bir bölümü ile sınırlı tutulabilecektir.

Sözleşmenin feshi, yalnız böyle bir bildirimde bulunacak olan Devlet bakımından geçerlik taşıyacaktır. Sözleşme, diğer Âkit Devletler bakımından yürürlükte kalacaktır.

Madde 15

Hollanda Dışişleri Bakanlığı, 10 ncu maddede belirtilen Devletler ile 12 nci madde hükümleri uyarınca Sözleşmeye sonradan katılacak olan Devletlere aşağıdaki hususları bildirecektir :

a) 6 nci maddenin 2 nci fıkrasında yer alan bildirimler,

b) 10 ncu maddede belirtilen imza ve onaylar,

c) 11 nci maddenin 1 nci fıkrası uyarınca işbu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih,

d) 12 nci maddede belirtilen katılmalar ve itirazlar ile katılmaların geçerlik kazanacağı tarihler,

e) 13 üncü maddede belirtilen kapsam genişletme bildirimleri ve bunların geçerlik kazanacağı tarihler,

f) 14 ncü maddenin 3 ncü fıkrasında belirtilen fesih bildirimleri.

Bu hükümlerin tanıtı olmak üzere, usulüne uygun olarak yetkili kılınmış aşağıda imzası bulunanlar bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Lahey'de 5 Ekim 1961 günü, aslı Hollanda Hükûmeti arşivlerine konulmak ve tasdikli birer örneği, Lahey Devletlerarası Özel Hukuku Konferansının 9. Dönem Toplantısında temsil edilmiş olan Devletlerden her biri ile İrlanda, İzlanda, Liechtenstein ve Türkiye'ye diplomatik yoldan iletilmek ve metinler arasında ayrılık halinde Fransızca metin temel alınmak üzere, Fransızca ve İngilizce olarak tek nüsha halinde düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE IRAK CUMHURİYETİ ARASINDA EMLÂK VE EMLÂK HAKLARINA DAİR SÖZLEŞME

Onaylamayı Uygun Bulma Kanunu :

3060 - 18 Ekim 1984

RG. 21 Ekim 1984 - 18552.

Onay Kararı : 84/8746 - 8 Kasım 1984.

RG. 17 Aralık 1984 - 18608

Türkiye Cumhuriyeti ve Irak Cumhuriyeti hükûmetleri, iki ülke uyruklularının birbirleri ülkesindeki gayrimenkul haklarla ilgili sorunlarının çözümü amacıyla iki ülke arasındaki dostluk ve iyi komşuluk bağlarından hareketle aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır.

Madde 1

İşbu anlaşmanın uygulanmasında "kanun" veya "kanunlar ve mevzuat" deyimini-

den, bu anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte akid taraflarda yürürlükte bulunan Kanunlar ve mevzuat kastedilir.

Madde 2

a) Irak Tarafı, Türk Vatandaşlarının muaddel 15/6/1961 tarihli ve 38 sayılı Kanun çerçevesinde Irak'da sahip buldukları gayrimenkul haklarının mülkiyetinin devri için, işbu anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yıllık nihai bir süre tanır.

b) Türk tarafı vatandaşları bu madde nin (a) fıkrasında tespit edilen süre zarfında taşınmaz mallarını satmayı arzu ettikleri takdirde, Irak tarafı bu taşınmazların 1961 tarihli ve 38 sayılı Irak Kanununun 13. maddesi gereği açık arttırma sonunda belirlenen bedelle satışı için gerekli tedbirleri alır.

Türk tarafı vatandaşlarının Irak'taki uygulama gereğince satış bedeline itiraz hakkı saklıdır.

Madde 3

1 — Taraflardan her biri, diğer taraf uyruklularının aşağıda belirtilen haklarını tazmin eder :

a) Taşınmazın bulunduğu devlette yürürlükteki kanunlar gereğince devlete intikâl eden sırf mülk niteliğindeki tarımsal topraklar.

b) Geçerli tapu sicili ile tasarruf hakkının kendisine aidiyeti sabit olan diğer taraf uyruklularından birinin mirasçısı olup, yürürlükteki Kanunlar gereğince iktisabı mümkün olmadığından devlete intikal etmiş bulunan devlet mülkiyetindeki topraklardaki tasarruf hakkı.

2 — Tazminat, taşınmaz maldaki hakların devlete intikâli sırasında geçerli olan takdir ve tazminat ilkeleri çerçevesinde gerçekleştirilir.

Madde 4

İki taraf hükümetleri yetkili makamları, iki taraf uyruklularının müracaatlarını veya diğer ülkede vakıf hakkı bulunduğunu ileri süren kişilerin isimlerini kapsayan listeleri kabul edeceklerdir. Taraflar, vakıf hakları sabit olanlara bu haklarını karşı taraf ülkesinde yürürlükte bulunan kanunlar ışığında tasfiye edebilmeleri için kendi vatandaşlarından aşağı olmayan bir muameleye tabi tutarak gerekli kolaylıkları göstermek yü-

kümlülüğünü kabul ederler.

Madde 5

Taraflar, diğer taraf ülkesinde kâin taşınmazlarda aynı hakları bulunduğunu iddia eden kendi vatandaşlarının müracaatlarının tesbiti konusunda mütabakata varmışlardır.

Bu müracaatlar ve başvurular adına olan listeler, ispatlayıcı belgelerle birlikte karşı taraf yetkili makamlarına diplomatik yoldan gönderilir. Karşı taraf bu müracaatlar ile ilgili olarak aşağıdaki hususları yerine getirir :

a) Yürürlükteki kanunlar uyarınca talebin haklılığını kararlaştırır.

b) Talebin haklı olmadığına ilgili makamca kararlaştırılması halinde talep sahibi veya vekilinin, taşınmazın bulunduğu ülke adli makamları nezdinde kararı cerhetme hakkı vardır. Adli makamın vereceği karar, kesinlik kazandıktan sonra her iki taraf için geçerli sayılır.

Madde 6

a) Her iki Taraf, diğer taraf vatandaşlarına, bu anlaşmanın uygulanması sonucu bankalarında tahakkuk eden meblağları, ABD doları olarak transfer edeceklerdir. Bu transferler, bu anlaşmanın imza tarihinde tarafların yekdiğerinin bu konuda yetkili kılınmış makamlarınca tesbit edilmiş bulunan cari resmi kurlar esas alınarak gerçekleştirilecektir. Esas alınacak olan söz konusu resmi kurlar işbu anlaşmanın ekinde kaydedilmiştir.

b) Her iki taraf, bu anlaşmanın uygulanması sonucu ileride tahakkuk edecek meblağları, diğer taraf vatandaşlarına ABD doları olarak transfer edeceklerdir. Bu işlemler sırasında, mevzubahis yılın kuru olarak, o yılın Ocak ayının 1 inci gününden önceki 15 güne ait resmi kurların ortalaması esas alınacaktır. Kurun tesbitinde esas alınacak yıl, transfer için başvurunun yapıldığı yıl olacaktır.

c) Her iki taraf, paragraf (a) ve (b)'de belirtilen meblağları, diğer taraf vatandaşlarına, hak sahibinin başvuru tarihinden itibaren 6 ay içinde transfer edeceklerdir. Bu transfer, yukarıda belirtilen 6 aylık sürenin sona ermesinden sonra yapılırsa ilgili taraf, bu süreni nbitiminden itibaren geçerli olmak üzere yüzde 6 oranında faiz ödeyecektir.

Madde 7

1 — İşbu anlaşma aşağıdaki şahıslara uygulanır :

a) İki taraf uyruklularından olup 15/8 1961 tarihine kadar gayrimenkulün bulunduğu yerdeki tapu sicilinde kayıtlı bulunan karşı taraf uyrukluları veya bunların mirasçıları,

b) İşbu maddenin (a) bendinde yazılı tarihe kadar asli vatandaşlıklarını değiştirerek, bu değişikliğin taşınmazın bulunduğu devletin vatandaşlık ve nüfus sicillerinde kayıtlı olanlar.

2 — İşbu anlaşma 1950 tarihli ve 1 sayılı Irak kanunu ve değişiklikleri gereğince Irak tabiiyetinden ıskat edilenlere uygulanmaz.

Madde 8

Bu anlaşma hükümlerinin yorumlanmasından ve uygulanmasından doğacak uyuşmazlıklar, her iki taraftan birer üye ile, hakkın iddia edildiği ülke kanunlarının belirlediği yüksek dereceli hâkimin başkanlığında oluşacak bir Karma Komisyonca karara bağlanır.

Madde 9

İşbu anlaşma, diğer tarafın muvafakatı ile taraflardan birinin talebi üzerine değiştirilebilir. Değişiklik, mevcut anlaşmaya uygulanan benzer anayasal usule tabi olacaktır.

Madde 10

Bu anlaşma, tasdik belgelerinin teatisi tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Bu anlaşma, tasdik belgelerinin teatisi üç asıl nüsha halinde hazırlanmış ve 3 Mayıs 1984 tarihinde Bağdad'da imzalanmıştır. Üç nüsha da aynı hukuki geçerliliğe sahiptir. Yorumundan doğacak ihtilaf halinde İngilizce nüsha geçerlidir.

3 Mayıs 1984 tarihinde (3 Şaban 1404 Hicri'de) Bağdad'da imzalanmıştır.

Irak Cumhuriyeti Adına
Dr. Mohammed Al Haj HAMOUD
Dışişleri Bakanlığı

Türkiye Cumhuriyeti Adına
Nüzhet KANDEMİR
Büyükelçi

E K

İşbu anlaşmanın imzalandığı tarihteki cari resmi kurlar aşağıda kaydedilmiştir.

1 ABD Doları = 344,92 Türk Lirası
1 Irak Dinarı = 3,20888 ABD Doları

Irak Cumhuriyeti adına
Dr. Mohammed Al Haj Hamoud

Türkiye Cumhuriyeti adına
Nüzhet Kandemir
Büyükelçi

**ÇOK DİLDE NÜFUS KAYIT ÖRNEKLERİ
VERİLMESİNE İLİŞKİN SÖZLEŞME***

Onaylamayı uygun bulma Kanunu :
3041 - 4 Eylül 1984

RG. 12 Eylül 1984 - 18513

Onay Kararı : 85/8963 - 3 Ocak 1985

RG. 5 Şubat 1985 - 18657

Bu Sözleşmeyi imzalayan Devletler, özellikle yabancı ülkelerde kullanılmak üzere verilecek çok dilde bazı nüfus kayıt örneklerine ilişkin kuralların geliştirilmesi amacı ile aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmışlardır.

Madde 1

Doğum, evlenme veya ölüme ait nüfus kayıt örnekleri, ilgili bir tarafın istemesi veya kullanımının bir çeviriyi gerektirmesi halinde, bu sözleşmenin ekleri olan A, B ve C formüllerine uygun olarak düzenlenir.

Her Âkit Devlette, bu kayıt örnekleri, ancak nüfus kayıtlarının aslına uygun örneklerini almak hakkına sahip kişilere verilir.

Madde 2

Nüfus kayıt örnekleri, kütükteki ilk kayıtlar ile sonradan düşünülen açıklamalar esas alınarak düzenlenir.

Madde 3

Her Âkit Devlet, Uluslararası Kişisel Hal Komisyonu Genel Kurulu tarafından önceden içeriğinin kabul edilmiş olması koşuluyla, bu Sözleşmenin ekindeki formülleri, diğer kayıt

* Sözleşmeye ek olarak A, B ve C formüllerine ilişkin birer örneğe yer verilmiştir. (RG. 5 Şubat 1985-18657, s. 5-7).

ve açıklamalara ait hane ve işaretlerle tamamlama yetkisine sahiptir.

Bununla birlikte, her Âkit Devlet, kimlik numarasının yazılacağı bir hane eklemeye yetkilidir.

Madde 4

Formüllerde yer alacak bütün kayıtlar, latin matbaa harfleri ile yazılır. Bu kayıtlar ayrıca o kaydın düzenlenmesinde kullanılmış olan dilin harfleri ile de yazılabilir.

Madde 5

Tarihler jo (gün), Mo (ay) ve An (yıl) işaretleri altında birbirini izleyen sayılarla yazılır. Gün ve ay iki sayıyla, yıl dört sayıyla gösterilir. Ayın ilk dokuz günü ve yılın ilk dokuz ayı, 01 den 09 a kadar olan sayılarla gösterilir.

Bir kayıt örneğinde yazılan her yer adının arkasına eğer bu yer örneği veren Devletin ülkesinde değil ise, bu yerin bulunduğu Devletin adı da yazılır.

Kimlik numarası, nüfus kayıt örneğini veren Devletin adından sonra yazılır.

Cinsiyeti göstermek için sadece şu işaretler kullanılır : F = Kadın, M = Erkek.

Evlenme, ayrılık, boşanma, evlenmenin iptali, nüfus kaydının sahibi ile karı ve kocasının ölümünü göstermek için yalnızca şu işaretler kullanılır :

Mar = evlenme, Sc = ayrılık, Div = boşanma, A = İptal, D = ölüm, Dm = kocanın ölümü, Df = karının ölümü. Bu işaretleri olay tarihi ve yeri izler. Ayrıca "Mar" işaretinden sonra eşin soyadı ve adı yazılır.

Madde 6

Nüfus kayıt örneğinin ön yüzündeki değişmez formüller, 5. maddede öngörülen tarihlere ilişkin işaretler hariç, kayıt örneğinin verildiği devletin resmi dili veya dillerinden birisi ve Fransızca olmak üzere en az 2 dilde basılır.

İşaretlerin anlamı, en az, bu sözleşmenin imzası sırasında Uluslararası Kişisel Hal Komisyonu üyesi bulunan veya 27 Eylül 1956 tarihinde Paris'de imzalanan "Yabancı Memleketlerde Kullanılmak Üzere Verilecek Nüfus (Ahvali Şahsiye) Kayıt Hülasası Suretleri Hakkında Anlaşma" ile bağlı bulunan dev-

letlerden her birinin resmi dili veya dillerinden birisi ve İngilizce olarak belirtilmelidir.

Her nüfus kayıt örneğinin arka yüzünde şu hususlar bulunur.

— Bu maddenin ikinci fıkrasında gösterilen dillerle Sözleşmeye yapılan bir atıf (Sözleşmenin başlığı).

— Maddenin ikinci fıkrasında gösterilen diller kayıt örneğinin ön yüzünde kullanılmamış ise, değişmez formüllerin bu dillerdeki çevirileri.

— Sözleşmenin 3, 4, 5 ve 7 inci maddelerinin en azından kayıt örneğini veren makamın dilinde yazılmış bir özeti.

Bu Sözleşmeye katılma nher Devlet, katılma belgesinin tevdihi sırasında değişmez formüllerin ve işaretlerin anlamının kendi resmi diline veya dillerinden birine yapılmış çevirilerini İsviçre Federal Hükümetine bildirecektir.

Bu çeviri İsviçre Federal Hükümeti tarafından Âkit Devletlere ve Uluslararası Kişisel Hal Komisyonu Genel Sekreterine gönderilir.

Her Âkit Devlet, bu çeviriyi yetkili organları tarafından verilecek nüfus kayıt örneklerine eklemek yetkisine sahip olacaktır.

Madde 7

Nüfus kayıt örneğinin doldurulması sırasında hanelerden biri tamamen veya kısmen boş kalırsa, boş kısımlar çizgilerle kullanılmaz hale getirilir.

Madde 8

Nüfus kayıt örneklerine verilmiş tarihi kaydedilir ve düzenleyen makamın imza ve mühürü vurulur. Bunlar, verildikleri Devletin yürürlükte bulunan iç hukuk kuralları gereğince verilmiş örneklerle aynı değerdedir.

Örnekler, ayrıca bir onayı veya onay yerine geçen bir işlemi gerektirmeksizin bu sözleşme ile bağlı bulunan Devletlerin her birinin ülkesinde kabul edilir.

Madde 9

Nüfus kayıt örneklerinin parasız olarak verilmesine ilişkin uluslararası anlaşmalar saklı olmak kaydı ile, bu Sözleşme uyarınca ve-

rilen örnekler, bunları veren Devletin yürürlükteki iç mevzuatı gereğince düzenlenen örneklere uygulanan resim ve harçlardan daha fazlasına tabi tutulamaz.

Madde 10

Bu Sözleşme, nüfus kayıtlarının düzenlendiği veya tescil edildiği ülkenin iç mevzuatı gereğince düzenlenecek aslına uygun nüfus kayıt örneklerinin alınmasına engel olmaz.

Madde 11

Her Âkit Devlet, 12 inci maddede öngörülen bildirim imzalanması yada katılma sırasında, bu Sözleşmeyi evlât edinilen çocukların nüfus kayıt örneklerine uygulamama yetkisini saklı tuttuğunu bildirebilir.

Madde 12

Âkit Devletler, bu Sözleşmenin kendi ülkelerinde yürürlüğe girmesi için anayasaları uyarınca gerekli işlemlerin tamamlandığını İsviçre Federal Hükümetine bildireceklerdir.

İsviçre Federal Hükümeti, yukarıdaki fıkraya gereğince yapılmış her bildirimden Âkit Devletleri ve Uluslararası Kişisel Hal Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir.

Madde 13

Bu Sözleşme, beşinci bildirim veriliş tarihini izleyen 30 uncu günden başlayarak yürürlüğe girecek ve bu işlemi tamamlamış olan beş Devlet arasında geçerli olacaktır.

Yukarıdaki maddede öngörülen işlemi sonradan tamamlayan her Âkit Devlet için bu Sözleşme, bildirimlerin verildiği tarihi izleyen otuzuncu günden başlayarak geçerli olacaktır.

Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesi üzerine, depoziter Hükümet, Sözleşmenin metnini, Birleşmiş Milletler Yasasının 102. maddesi uyarınca tescili ve yayınlanması için, Birleşmiş Milletler Sekreteriyasına gönderecektir.

Madde 14

27 Eylül 1956 tarihinde Paris'de imzalanan "Yabancı Memleketlerde Kullanılmak Üze-

re Verilecek Nüfus (Ahvali Şahsiye) Kayıt Hülasası Suretleri Hakkında Anlaşma" bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği Devletler arasında uygulamadan kalkar.

Madde 15.

11 inci maddede sözü edilen çekince her zaman tamamen veya kısmen geri alınabilir. Geri alma İsviçre Federal Hükümetine bildirilecektir.

İsviçre Federal Hükümeti yukarıdaki fıkraya gereğince yapılan her türlü bildirimlerden Âkit Devletleri ve Uluslararası Kişisel Hal Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir.

Madde 16.

Bu Sözleşme, Âkit Devletlerden her birinin anavatan topraklarının tamamında bi-hakkın uygulanır.

Her Âkit Devlet imza, bildirim, katılma sırasında veya daha sonra İsviçre Federal Hükümetine göndereceği bir bildirim ile, bu Sözleşme hükümlerinin anavatan dışı topraklarının birinde veya birkaçında veya uluslararası sorumluluğunu taşıdığı devlet veya topraklarda uygulanabileceğini beyan edebilir. İsviçre Federal Hükümeti bu son bildirimden Âkit Devletlerden her birini ve Uluslararası Kişisel Hal Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir. Bu Sözleşme hükümleri, bildirimde belirtilen toprak veya topraklar için bildirim İsviçre Federal Hükümetince alındığı tarihi izleyen altmışıncı gün yürürlüğe girecektir.

Bu maddenin ikinci fıkrası hükümlerine uygun olarak bildirimde bulunmuş olan her Devlet, daha sonra her zaman İsviçre Federal Hükümetine göndereceği bir bildirim ile, bu Sözleşmenin bildirimde belirtilen Devlet yada topraklardan bir veya birkaçında uygulamadan kalkacağını beyan edebilir.

İsviçre Federal Hükümeti, Âkit Devletlerden her birini ve Uluslararası Kişisel Hal Komisyonu Genel Sekreterini bu yeni bildirimden haberdar edecektir.

Sözleşme, bildirim İsviçre Federal Hükümeti tarafından alındığı tarihten başlaya-

rak altmışıncı gün sözkonusu toprakta uygulamadan kalkacaktır.

Madde 17.

Her Devlet bu Sözleşmeye yürürlüğe girmesinden sonra katılabilir. Katılma belgesi, İsviçre Federal Hükümetine tevdi edilecektir. İsviçre Federal Hükümeti Âkit Devletlerden her birini ve Uluslararası Kişisel Hal Komisyonu Genel Sekreterini katılma belgesinin tevdiinden haberdar edecektir. Sözleşme katılma belgesinin tevdi tarihini izleyen otuzuncu gün, katılan Devlet için yürürlüğe girecektir.

Madde 18.

Bu Sözleşme bir süre ile sınırlı olmaksızın yürürlükte kalacaktır. Bununla birlikte her Âkit Devlet, İsviçre Federal Hükümetine göndereceği yazılı bir bildirim ile, her zaman sözleşmeyi feshetmek yetkisine sahip olacak ve İsviçre Federal Hükümeti diğer Sözleşen Devletleri ve Uluslararası Kişisel Hal Komisyonu Genel Sekreterini bu bildirimden haberdar edecektir.

Fesih yetkisi, bu Sözleşmenin feshi isteyen Devlet için yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıllık bir süre geçmedikçe kullanılamaz.

Fesih, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen bildirimden İsviçre Federal Hükümeti tarafından alındığı tarihten başlayarak altı aylık bir sürenin geçmesinden sonra hüküm ifade eder.

Yukarıdaki hükümlerin tanıtı olmak üzere, usulüne uygun şekilde yetkili kılınmış aşağıda imzaları bulunan temsilciler bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

İsviçre Federal Hükümeti arşivlerine tevdi edilmek üzere 8 Eylül 1976 tarihinde Viyana'da tek nüsha olarak düzenlenmiş olup, aslına uygunluğu onaylanmış birer örneği diplomatik yoldan Âkit Devletlerden her birine ve Uluslararası Kişisel Hal Komisyonu Genel Sekreterliğine gönderilecektir.

5682 SAYILI PASAPORT KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ VE BU KANUNA İKİ EK MADDE EKLENMESİNE İLİŞKİN KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN DEĞİŞTİRİLEREK KABULÜ HAKKINDA KANUN

(Kanun No. 3073-Kabul Tarihi: 7 Kasım 1984)
RG. 20 Kasım 1984-18581

MADDE 1. — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Giriş - çıkış kapıları

Madde 1. — Türk vatandaşları ve yabancılar İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tayin olunan yolcu giriş - çıkış kapılarından Türkiye'ye girip çıkabilirler.

Gümrük kapılarının açılışında İçişleri Bakanlığının görüşü alınır.

MADDE 2. — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Pasaport veya pasaport yerine geçerli vesika zorunluluğu

Madde 2. — Türk vatandaşları ile yabancılar Türkiye'ye girebilmek ve Türkiye'den çıkabilmek için yolcu giriş - çıkış kapılarındaki polis makamlarına usulüne uygun ve muhter pasaport veya pasaport yerine geçerli bir vesika ibraz etmeye mecburdurlar.

Gümrük ve diğer işlemlerin yapılabilmesi için polis makamlarınca giriş veya çıkış işlemlerinin bitirilmesi şarttır.

Kanunlar ve milletlerarası anlaşmalarla tespit edilenlerden başka, Türk vatandaşları ile yabancılar için, ne gibi belgelerin pasaport yerine geçerli kabul edilebileceği hususunda İçişleri ve Dışişleri bakanlıkları müştereken karar almaya yetkilidirler.

MADDE 3. — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 12 nci maddesinin (B) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) Pasaport yerine geçerli vesikalar:

I. Pasavanlar, idari mektuplar ve hudut geçiş belgeleri,

II. Gemiadamı cüzdanları, demiryolu ve

hava ulaşım araçları memur ve mürettebatına verilen vesikalar,

III. Seyahat belgesi ve benzeri belgeler.

MADDE 4. — 15/7/1950 tarihli 5682 sayılı Pasaport Kanununun 25/6/1958 tarihli 7154 ve 25/2/1981 tarihli 2418 sayılı kanunlarla değişik 14 üncü maddesinin (A) bendi ile 25/2/1981 tarihli 2418 sayılı Kanunla değişik (B) bendinin 3 üncü fıkrası ve (C) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A) Hususi Damgalı Pasaportlar

Cumhurbaşkanlığı Dairesi görevlilerine, Devlet bareminin birinci, ikinci ve üçüncü derecesinde bulunan subaylar ile Devlet memurlarına diplomatik pasaport verilmesini gerektiren vazifelerden başka herhangi bir resmi vazife ile veya kendi hesaplarına dış memleketlere gittikleri zaman verilir.

Bunlardan emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmış olanlara da bu nev'i pasaport verilir. Birinci derecedekiler hariç olmak üzere, başka bir vazife almış veya iş kurmuş olanlar bu haktan yararlanamazlar.

Hususi damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların eşlerine de aynı nev'i pasaport verilir. Hususi damgalı pasaport almaya hakkı bulunduğu sırada vefat edenlerin dul eşlerine, başkası ile evlenmemiş ve para getiren bir iş tutmamışlarsa aynı nev'iden pasaport verilmesi mümkündür.

Hususi damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların yanında yaşayıp, evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan kız çocuklarıyla yine yanında yaşayıp reşit bulunmayan erkek çocuklarına da hususi damgalı pasaport verilir veya bunlar baba veya annelerinin pasaportlarının refakat hanesine kaydedilir. Refakat hanesine kayıtlı bulunanlar, pasaport sahibiyle seyahat etmedikleri takdirde o pasaportu kullanamazlar.

B) (Üçüncü fıkra) — Hizmet damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların eşlerine de aynı nev'i pasaport verilir. Pasaport sahibinin yanında yaşayıp, evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan kız çocuklarıyla yine yanında yaşayıp reşit bulunmayan erkek çocuklarına da aynı nev'iden pasaport ve-

rilir veya bunlar baba veya annelerinin pasaportlarının refakat hanesine kaydedilir. Refakat hanesine kayıtlı bulunanlar, pasaport sahibi ile seyahat etmedikleri takdirde pasaportu kullanamazlar.

C) Hususi ve Hizmet Damgalı Pasaportlar.

Talep edenin mensup bulunduğu makamın yetkili amirinin başvurusu üzerine İçişleri Bakanlığınca verilir. Bu nev'i pasaportlar aynı şart dahilinde İçişleri Bakanlığının muvafakatı ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine, Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilik ve elçiliklerince de verilebilir. Yukarıdaki "A" ve "B" bendlerinde yazılı eşlere ve çocuklara hususi veya hizmet damgalı pasaport verilmesi veya çocukların refakat hanesine kaydı için de aynı yazılı başvuruya lüzum vardır. Emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmış olanların hususi damgalı pasaport alabilmeleri için durumlarını gösteren belgelerle, doğrudan İçişleri Bakanlığına müracaat etmeleri lazımdır.

Hususi damgalı pasaportlar iki sene için, hizmet damgalı pasaportlar pasaport sahibinin görevinin müddetine göre tesbit edilecek süre için geçerli olmak üzere tanzim edilir. Bu pasaportlardan süresi bitenlerin bu bendin 1 inci fıkrasında yazılı başvuru, İçişleri Bakanlığının muvafakatı ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilik ve elçiliklerince aynı müddetler için üçer defa uzatılması mümkündür.

Bu pasaportların sahiplerinin ve varsa refakat hanesine kayıtlı bulunanların birer fotoğraflarının pasaportlarına yapıştırılması lazımdır.

MADDE 5. — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 5/1/1961 tarihli ve 216 sayılı ve 11/5/1976 tarihli ve 2009 sayılı kanunlarla değişik 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Umuma mahsus pasaportlar

Madde 15. — Türk vatandaşlarının umuma mahsus münferit ve umuma mahsus müşterek pasaportları yurt içinde İçişleri Bakanlığınca veya İçişleri Bakanının vereceği yet-

kiye göre valiliklerce, yabancı memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti konsoloslukları tarafından verilir.

Pasaport sahibi talep ettiği takdirde reşit olmayan kız ve erkek çocukları pasaportun refakat hanesine kaydolunur.

Refakat hanesine yazılı olanlar, adına pasaport verilmiş bulunan kimselerin beraberinde bulunmadıkça o pasaportla seyahat edemezler.

Umuma mahsus münferit pasaportlar Kanunda yazılı istisnalar saklı kalmak kaydıyla en az 3 ay, en fazla 5 yıl geçerli olmak üzere düzenlenir.

Askerliği tecilli olanlarla, subay ve ast-subaylardan mensup oldukları makamlardan mezuniyet almak suretiyle yabancı memleketlere gideceklere izinlerine uygun süreli pasaport verilir.

Askerlik hizmetini yapmak üzere memleketeye celp edilenlerle, yabancı memleketlerde yoksul kalmış oldukları sabit olan Türk vatandaşlarının pasaportları Türkiye'ye dönüşlerini teminen bir ay süre ile uzatılır. Pasaportu olmayanlara bir ay süreli seyahat belgesi verilir.

MADDE 6. — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 16 nci maddesinin 1 ve 2 nci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Toplu bir halde yolculuk etmek isteyen ve en az 5 kişilik bir kafile teşkil eden Türk vatandaşlarına istedikleri takdirde umuma mahsus müşterek pasaport verilir.

Bu pasaportlar verildiği tarihten itibaren 3 ay, 6 ay ve 1 yıl muteber olmak üzere düzenlenir.

MADDE 7. — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 17 nci maddesinin (A) bendi birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş (D) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

A) Umuma mahsus münferit veya müşterek pasaport almak isteyen kimselerin usulüne uygun düzenlenmiş form dilekçe, yeterli sayıda fotoğraf ve nüfus hüviyet cüzdanlarının aslı ile mahallin emniyet müdürlüğüne müracaat etmeleri lazımdır.

MADDE 8. — 15/7/1950 tarihli ve 5632 sayılı Pasaport Kanununun 18 inci maddesi

(B) bendi 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) Bir gidiş ve geliş için verilen pasaportlar İçişleri Bakanlığının takdirine göre 3 ay, 6 ay, 1 yıl veya 2 yıl muteber olmak üzere tanzim edilir.

MADDE 9. — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Türkiye dışına taşıma yapan ulaşım araçlarının memur ve mürettebatına verilen vesikalar

Madde 20. — Türkiye karasuları dışına çıkan Türk gemilerinin Türk vatandaşı olan mürettebatına usulüne uygun olarak bölge liman ve deniz işleri müdürlüklerince fotoğraflı "Gemiadamı Cüzdanı".

Havayolu uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatına anlaşmalarda belirtilen örneğine ve usulüne uygun olarak idarelerince fotoğraflı "Uçak Mürettebatı Belgesi".

Demiryolu uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatına anlaşmalarda öngörülen yetkili makamlarca örneğine ve usulüne uygun olarak fotoğraflı "Demiryolu Personeli Kimlik Belgesi" düzenlenir.

Gemiadamı cüzdanı ve uçak mürettebatı belgeleri verildikleri mahal emniyet müdürlüğünce, demiryolu personeli kimlik belgeleri anlaşmalarda öngörülen yetkili makamlarca tasdik edilmedikçe pasaport yerine kullanılamaz.

Gemiadamları ve uçak mürettebatına verilecek belgelerin şekil ve muhtevası İçişleri, Dışişleri ve Ulaştırma bakanlıklarınca müştereken tespit edilir.

Yabancı gemi, hava ve demiryolu uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatı, yetkili makamlarca usulüne ve örneğine uygun olarak düzenlenmiş vesikaları ile Türk karasuları ve liman şehirlerine karşılıklılık esasına göre girip çıkabilirler.

MADDE 10. — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Pasaport yerine geçerli vesikaların verilmiş şartları

Madde 21. — 19 ve 20 nci maddelerde yazılı vesikaların verilişi sırasında 7, 17 ve 22 nci maddelerin hükümleri tatbik olunur.

MADDE 11. — 15/7/1950 tarih ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 25/2/1981 tarih ve 2418 sayılı Kanunla Değişik 22 nci maddesinin birinci fıkrasındaki "Yabancı memleketlerde geçinmek için müsait sebep ve şartlara malik olduklarını ispat edemeyenlere" cümlesi çıkarılmış, (g) bendi değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

g) Yukarıda sayılanlar dışında ağır hapis cezasını gerektiren diğer suçlardan; (silah, mühimmat ve narkotik dışında kalan malların herhangi bir maksatla ithali veya ihracı sırasında 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki, 1615 sayılı Gümrük ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibi Hakkındaki Kanunlara muhalefetten dolayı haklarında kamu davası açılmış olanlar bu bend hükmü dışındadır.)

Yukarıda (a), (b), (e), (g) bentlerinde sayılanlar ile diğer bentlerde yazılı ağır hapis cezasını gerektiren suçlardan sanıklar hariç olmak üzere ülkenin uluslararası siyasî, ekonomik ve kültürel menfaatleri bakımından yurt dışına çıkmalarında fayda ve zaruret bulunanlara İçişleri Bakanlığınca veya İçişleri Bakanlığının vereceği yetkiye göre valiliklerce yurt dışındaki iş veya görevin yapılmasına imkân verecek süre kadar geçici olarak yurt dışına çıkmaları için pasaport veya pasaport yerine geçerli vesika verilebilir.

İçişleri Bakanlığı veya valiliklerce pasaport verileceklerden uygun kefalet alınır.

Kendisine kefalet karşılığı pasaport veya pasaport yerine geçerli vesika verilen, süresi içerisinde yurda dönmediği takdirde kefaleti hazineye irad kaydedilir.

MADDE 12. — 15/7/1950 tarihli ve 5632 sayılı Pasaport Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Pasaport Kanununun uygulanması, pasaportların şekil ve muhtevalarının tespiti ile pasaport ve pasaport yerine geçerli belgelerin düzenlenmesine ait esaslar İçişleri Bakanlığının koordinatörlüğünde Dışişleri ve Maliye ve Gümrük bakanlıklarının iştiraki ile hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

EK MADDE 2. — Pasaport Kanununda yer alan harç ve resimler için 492 sayılı Harçlar Kanununun pasaportlarla ilgili hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE — 2/2/1984 tarihli ve 2977 sayılı İdari Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi İle İlgili Yetki Kanunu ile Bakanlar Kuruluna verilen Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi, 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu için; adı geçen Kanunla verilen süre bitimine kadar geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 13. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5.5.1972 TARİHLİ VE 1587 SAYILI NÜFUS KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE VE BU KANUNA BAZI MADDE VE FIKRALAR EKLENMESİNE İLİŞKİN KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN DEĞİŞTİRİLEREK KABULÜ HAKKINDA KANUN

(Kanun No. 3080-Kabul Tarihi: 15 Kasım 1984)
RG. 21 Kasım 1984-18582

MADDE 1. — 5.5.1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 7. — Doğum ve yer değiştirme olaylarına ilişkin beyanlar nüfus memurları tarafından tutanaklara geçirilir. Tutanaklar olayı beyan eden kişi ve tutanağı düzenleyen nüfus memuru ile nüfus şefi tarafından imza edilir.

Beyanların bu Kanunda belirtilen süreler içerisinde yapılmamış olması veya beyan edilen olayla ilgili resmi belge verilmemiş olması halinde, nüfus idareleri beyanın doğruluğunu araştırabilirler.

Doğumla ilgili resmi belge veya raporların ilgililerin tam künyeleri ve nüfusta kayıtlı oldukları yeri gösteren belgelerle birlikte posta ile nüfus idarelerine gönderilmiş olması halinde de beyan yapılmış sayılır.

Nüfus idarelerince tutulan tutanaklar veya yetkili resmi kurum ve kuruluşlarca evlenme, boşanma kayıt ve yaş tashihi, nesep düzeltmesi gibi şahsi hal olaylarına ait ilan ve belgeler nüfus memurları tarafından aile kütüklerine işlenirler. Bu belgeler işlemi yapan nüfus memuru tarafından aile kütüğüne geçirildiğine dair şerh verilerek imzalanır. Bu tutanak ve belgelerin birer örneği Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilir.

Ölmüş olduğu halde aile kütüklerinde sağ görülenlere ait ölüm tutanakları ölüm olayını gösterir belge ile başvurulması halinde nüfus idarelerince tutulur ve gerekli işlem yapılır. Herhangi bir belge ibraz edilememesi halinde ölüm beyanının doğruluğu nüfus idarelerince tahkik ettirildikten sonra tutanak işleme konulur.

Sağlık kuruluşları ve tabipler kontrollerindeki doğum ve ölüm olaylarına ilişkin ilgilinin tam künyesini gösteren bir rapor düzenleyerek sahiplerine vermekle görevlidirler.

Madde 2. — 5.5.1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanununun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 15. — Evlendirme işleri nüfus hizmetlerinin bütünlüğü içerisinde, İçişleri Bakanlığınca düzenlenir.

Evlendirme memurluğu yetki ve görevi İçişleri Bakanlığınca nüfus idarelerine, belediye başkanlarına, köy muhtarları veya gerektiğinde köy ve kasabalarda eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfındaki devlet memurlarına verilebilir.

Birbiriyle evlenecek erkek ve kadının evlenme akdi için bu kanuna göre yetkilendirilmiş evlendirme memuruna yaptıkları başvurular üzerine Medeni Kanunda öngörülen esaslara göre gerekli işleme başlanır. Ancak evlendirme kararı ilan edilmez.

Evlenme akdinin yapılacağı güne kadar evlenmeye itiraz edilebilir.

Evlenme akdi bu işe tahsis edilmiş resmi salonlarda yapılır. Ancak tarafların isteği ve görevlinin de uygun bulacağı yerlerde de evlenme yapılabilir.

Evlenme ile ilgili işlem ve diğer hususlara ait esas ve usuller yönetmelikle düzenlenir.

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile il ve ilçe nüfus müdürlükleri evlendirme memur ve dairelerini denetlemeye yetkilidir.

MADDE 3. — 5.5.1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanununun 57 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Yurt dışındaki Türk vatandaşlarına nüfus ve aile cüzdanları başkonsolosluklarca verilir. Yurt dışında cüzdan satış bedelleri İçişleri, Dışişleri ile Maliye ve Gümrük Bakanlıklarınca döviz olarak tespit edilir ve konsolosluklarca verildiği ülke parası üzerinden tahsil edilir. Maliye ve Gümrük Bakanlığınca, Dışişleri Bakanlığınca konsoloslukların ihtiyacını karşılamak üzere yeterli miktarda nüfus ve aile cüzdanı verilir.

Merkezde, bilgi işlem makineleri ile nüfus cüzdanı düzenlenmesine başlanması halinde boş nüfus cüzdanlarının Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne teslimine, bedellerinin tahsiline ve zayi olan cüzdanların düşümüne ilişkin esas ve usuller İçişleri ve Maliye ve Gümrük Bakanlıklarınca düzenlenir.

Nüfus ve aile cüzdan bedelleri sebebiyle Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatı personeli ile başkonsolosluklar 2 Haziran 1934 tarih ve 2489 sayılı Kefalet Kanunu hükümlerine tabi değildirler.

MADDE 4. — 5.5.1972 tarih ve 1587 sayılı Nüfus Kanununun değişik 62 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 62. — Evlenen her çifte evlendirme memurluğunca bir aile cüzdanı verilir. Aile cüzdanı bulunmayanlara bu cüzdan istekleri üzerine nüfus idarelerince verilir. Aile reisleri kendilerinin veya aile fertlerinin kişisel hallerinde meydana gelecek değişiklikleri bu cüzdana işletmekle, nüfus idareleri de işlemek ve gerekli açıklamaları yapmakla görevlidirler.

Mahkemeler bir dava dolayısıyla, kamu ve özel kurum ve kuruluşları yaptıkları bir işlem nedeni ile ihtiyaç duyacakları nüfus aile kayıt örneği yerine aile cüzdanı örneğini alarak dosyalarına koyarlar.

İlgili idare gerekli gördüğü takdirde nü-

fus iderelerinden aile cüzdanından çıkarılmış örneğin teyidini isteyebilir.

MADDE 5. — 5.5.1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanununa aşağıdaki 1, 2, 3, 4 numaralı Ek Maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Yetiştirme yurtları, bakım evleri ve benzeri yerlerin sorumluları bunlarda bulunanların, aile reisleri ve kişiler yanlarında çalıştırdıkları veya barındırdıkları küçük veya büyüklerin nüfus cüzdanlarını kontrol etmek, nüfus kütüklerine kayıtlı olmayanların tescillerini sağlamak için nüfus idarelerine beyanda bulunmak ve gerekli işlemleri yaptırmakla;

Güvenlik görevlileri; kimlik kontrolleri veya herhangi bir işlem nedeniyle kimliğini ispat edemeyenlerle, nüfusta kayıtlı olmadığını tespit ettikleri kişileri, haklarında gerekli işlemleri yaptıktan sonra düzenleyecekleri soruşturma evrakı ile birlikte o yer nüfus idaresine göndermekle;

Okul müdürleri; okula kayıt için başvuran çocuklardan nüfusta kayıtlı olmayanların tam künyeleri ile baba, ana ve vasilerinin açık kimlikleri ile adreslerini o yer nüfus idarelerine bildirmekle;

Kamu veya özel kurum ve kuruluşların sorumluları iş verecekleri kişilerden nüfus cüzdanı istemekle, nüfusta kayıtlı olmadığını anladıkları kişilerin tam kimlik ve açık adreslerini nüfus idarelerine bildirmekle;

Görevlidirler.

EK MADDE 2. — Nüfus idareleri, nüfus kütüklerine tescil edilmemiş bir yaşından büyük çocukların veya büyüklerin varlığını haber aldıkları takdirde büyüklerin kendileri, çocukların baba, ana ve vasilerini bunların bulunmaması halinde ikinci dereceye kadar hısımlarını veya çocukları yanlarında bulunduranları veya muhtarları beyana davet etmeye yetkilidirler.

İlgililer bu davet üzerine 30 gün içinde nüfus idarelerine başvurmak ve beyanda bulunmakla görevlidirler.

EK MADDE 3. — Merkezde bilgi işlem makineleriyle tutulan kayıtlarla, mikrofilmler ve bunlardan usulüne göre çıkartılan örnekleri aksi sabit oluncaya kadar hukuken geçerlidir. Merkez ve illerde tutulan kayıtlar ara-

sında bir farklılık olması halinde merkezde tutulan kayıtlar esas alınır.

EK MADDE 4. — İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Merkezi Nüfus İdaresi Sisteminin uygulanmasına geçilen yerlerden başlamak üzere, Türk vatandaşları ile Türkiye'de nüfus kaydı tutulan yabancılara nüfus kütüklerinde bilgi alışverişini kolaylaştırmaya ve kamu kuruluşlarında tutulan kayıtlar arasında bağ oluşturmaya esas olacak bir numara sistemi geliştirir. Bu numara bütün kamu kurum ve kuruluşlarının kayıtlarında esas alınır.

MADDE 6. — 5.5.1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanununun 16, 28, 35 ve 36 ncı maddelerinin, 4.4.1926 tarihli ve 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin evlenme ilanı ve akdine ilişkin 97 - 111 inci maddelerinin, 5.7.1939 tarihli ve 3686 sayılı Evlenme Kâğıtları ve Bunların Nüfus Kütüklerine Tescilleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi ile eki listenin; bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — 1.9.1979 tarihinden itibaren belediye başkanlıkları, evlendirme memurlukları ve köy muhtarlıklarınca 5 Temmuz 1984 tarihine kadar yapılan evlenmelere yetki noktasından itiraz edilemez ve bu evlenmeler bu sebeple iptal edilemez.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren evlenme işleri hakkındaki düzenlemeler yapıncaya kadar halen evlendirme görev ve yetkilerini kullanan belediye başkanlıkları ile köy muhtarlıklarına İçişleri Bakanlığınca evlendirme memurluğu görev ve yetkileri verilmiş sayılır. Yeni düzenlemeler yapıncaya kadar evlenme işlemleri mevcut mevzuat hükümlerine göre yürütülür.

GEÇİCİ MADDE 3. — Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, nüfus kayıtlarına göre yaşayan vatandaşlarımızın hicri veya rumi tarihle yazılmış doğum tarihlerini miladi yıla çevirerek, aile kütüklerine geçirmeye, doğum tarihlerinin ay ve günü belli olmayanların da eksikliklerini 5.5.1972 tarih ve 1587 sayılı Nüfus Kanununun 59 ncu maddesindeki esaslar çerçevesinde tamamlamaya yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 4. — 2.2.1984 tarihli ve 2977 sayılı İdari Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi İle İlgili Yetki Kanunu ile Bakanlar Kuruluna verilen Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi 5.5.1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanunu için adı geçen

Kanunla verilen süre bitimine kadar geçerlidir.

MADDE 7. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.